

Uitkomsten Marktconsultatie

DBFM Sluizenprogramma 2 november 2012

DBFM Sluizenprogramma

Het programma omvat zes projecten die als DBFM op de markt worden gezet. Het betreft Keersluis Limmel, 2de Kolk Eefde, 3de Kolk Beatrixsluis, Zeetoeegang IJmond, Afsluitdijk en Zeesluis Terneuzen. Door een programmatische aanpak stuurt Rijkswaterstaat op efficiency in contractvoorbereiding (standaardisatie en uniformiteit) en op inzet van mensen en middelen. Het programma toont een ontwikkeling van klein naar groot qua omvang en capaciteit. Zo wordt de leercurve tussen de projecten en de inzet van de schaarse capaciteit, geborgd voor zowel publiek als privaat.

Marktconsultatie

Doel van deze consultatie is geweest om samen met de markt tot inzichten te komen hoe DBFM bij sluizen optimaal ingezet kan worden. DBFM is een nieuwe contractvorm in deze sector en de genoemde projecten volgen snel op elkaar. De ervaringen en standaardproducten vanuit DBFM 'droog' kunnen worden gebruikt waarbij het grotere aantal functies bij een sluizenprogramma een uitdaging is om samen te verkennen. Onderwerpen van gesprek: zijn de invulling van het performanceregime, het aanpassen van het standaardcontract, de risicoallocatie en scopeafbakening en de aanbestedingsleidraad. De interesse vanuit de markt om dit samen met Rijkswaterstaat te verkennen was groot (ruim 100 aanmeldingen) evenals het enthousiasme waarmee gewerkt werd gedurende de dag.

Follow-up

Bij deze eerste gezamenlijke sessie over het DBFM-sluisenprogramma zijn veel inzichten gedeeld. Tegelijkertijd is door zowel publiek als privaat onderkend dat een verdere verdieping zinvol is vóór de eerste aanbesteding binnen het programma start, om tijdig gesteld te staan voor deze opdracht. Het plan is om dit themaspecifiek te doen met een compacte bezetting experts.

De eerstvolgende bijeenkomst die in dit kader georganiseerd wordt is de IPFA-table op 4 december 2012. Bij deze bijeenkomst staat de financiering van het DBFM Sluisenprogramma centraal.

Opbrengsten workshop 1

Performance Regime

De principes voor het Performance Regime voor het DBFM-sluisenprogramma worden uitgelegd in een korte [film](#). Hoe de diversiteit van de verschillende functies gevat wordt in een Performance Regime en een betalingsmechanisme, en waar op wordt gestuurd (en in welke prikkels en vrijheden dit resulteert) was onderwerp van gesprek in deze workshop.

De belangrijkste en meest gehoorde opmerkingen:

- Neem meer tijd om de aanpak goed te doorleven met experts uit de markt vóór start aanbesteding, om samen dit Performance Regime te vervolmaken
- Maak tijdens dat doorleven gebruik van concept documenten zoals het Performance Regime Nat en de Hoofdovereenkomst
- Stel realistische eisen aan beschikbaarheid i.v.m. beprijzing beschikbaarheidsrisico
- Bepaal de beschikbaarheid- en prestatie-eisen in relatie tot het netwerk
- Onderzoek mogelijkheden differentiatie van beschikbaarheid verschillende scheepvaartklassen

- Definieer duidelijk wat niet-beschikbaar betekent per functie
- Definieer helder de risicoverdeling Opdrachtgever en Opdrachtnemer
- Benchmark de gestelde prestatie-eisen (beschikbaarheid en betrouwbaarheid)
- Maak de 'O' (operate) inzichtelijk en afrekenbaar, deze bevindt zich op het raakvlak tussen verplichtingen van Opdrachtnemer en Opdrachtgever
- Zorg dat de vereisten voor modelmatig aantonen helder, meetbaar, simpel en eenduidig zijn, om de transactiekosten beperkt te houden
- Maak gebruik van gaming/simulaties om de werking van het Performance Regime en het modelmatig aantonen vooraf te testen
- Zorg er voor dat ON incentives heeft om beter te presteren dan geëist
- Maak een zorgvuldige afweging rondom contractduur waarbij de levensduur in ogenschouw wordt genomen

Opbrengsten workshop 2

Risicoallocatie en scopeafbakening

Het afbakenen van de scope en de bijbehorende risicoallocatie is bij een DBFM project voor een sluiscomplex iets om goed over na te denken. Hoe bepaal je *slimme* raakvlakken en door wie zijn welke risico's goed te dragen. Een eerste indruk van de markt levert op:

- Maak de scope zo groot mogelijk: bestaand en nieuw areaal in één contract om raakvlakrisico's te limiteren
- Stel een onderzoeksbudget beschikbaar aan de markt voor aanvullend onderzoek bestaand areaal, bodemgesteldheid e.d.
- Gebruik de markt om de prestatie van het systeem te optimaliseren
- Geef Opdrachtnemer de ontwerp vrijheid die past bij zijn verantwoordelijkheid, neem de aanpak van de Rijksgebouwendienst als voorbeeld hierin
- Formuleer samen met markt een helder en realistisch standpunt over gevolgschade derden
- Gebruik *Hollands Glorie* om financiers over de streep te trekken: wie anders dan Nederland kan een goed eerste DBFM project in 'nat' neerzetten
- Betrek oud bij nieuw, breng alles in één hand (één uniforme aanpak, één systeem, één partij)
- Ga ruim voor de eerste aanbesteding de dialoog aan over extreme risico's, deel de zorgen

Opbrengsten workshop 3

Aanbesteding

De focus van deze workshop ligt met name op de wijze waarop Rijkswaterstaat de projecten uit het DBFM sluisprogramma op een goede wijze in de markt kan zetten zodat de aanbestedingsstrategie aansluit bij het contract dat voor 20 a 30 jaar wordt aangegaan. Nadrukkelijk wordt door de deelnemers gevraagd uniformiteit te brengen in aanbestedingsstrategieën van verschillende projecten en te stoppen met experimenteren.

Het consortium voor natte DBFM-projecten bestaat, naast een civiele aannemer, ook uit een installateur en een investeerder. De samenstelling van het consortium (Aandeelhouder vs Belangrijke Onderopdrachtnemer) hangt af van de scope en de omvang van het project.

De ervaring die een consortium mee dient te brengen om zich te kunnen selecteren zijn:

- Algemeen: DBFM-ervaring dan wel ervaring met complexe integrale projecten
- Specifiek voor sluisen: ervaring met natte infrastructuur en scheeps(verkeers)management
- Performance regime: ervaring met managementsystemen, Systems Engineering en RAMS

Het beoogde aspect van loting wordt nog niet als de ideale methode of zelfs als onrechtvaardig ervaren. De deelnemers zijn het er wel over eens dat een dialoog met (te) veel partijen ook geen oplossing is. Andere uitkomst is dat de deelnemers het belangrijk vinden dat Rijkswaterstaat alleen criteria uitvraagt met betrekking tot onderwerpen die direct voortkomen uit de projectdoelen en de risico's (en kansen) van het betreffende project. Ook hier het nadrukkelijke verzoek om criteria zo objectief en meetbaar mogelijk te maken, waarbij onderscheidend vermogen (op projectspecifieke onderdelen) aantoonbaar is.

Deelnemers zijn van mening dat criteria voor Definitieve Inschrijving en EMVI gebaseerd moeten zijn op projectspecifieke aspecten die een bijdrage leveren aan het wegnemen van de 'buijkpijn' van de Opdrachtgever. Zowel criteria voor de realisatiefase als de exploitatiefase zouden onderdeel moeten vormen van de Definitieve Inschrijving.

Samenvattend kan geconcludeerd worden dat de vraagstukken waar Rijkswaterstaat aan werkt terugkerend onderwerp van gesprek zijn met de markt, dit leidt echter tot op heden niet direct tot oplossingen. De markt is op dit moment het meest gediend met een uniforme werkwijze en aanbestedingsstrategie door Rijkswaterstaat, heldere, meetbare en objectieve geformuleerde criteria en een duidelijke beoordelingssystematiek.

Opbrengsten workshop 4

Standaard DBFM-contract

Doel van deze workshop was het goed op de radar te krijgen van de meest belangrijke wijzigingen die nodig zijn om de standaard DBFM 3.0, ingericht voor een 'droog' project, te kunnen gebruiken voor een 'nat' project. Marktpartijen werden aan het denken gezet wat voor DBFM in nat de niet-passende elementen zijn van de huidige standaard. Een greep uit de reacties:

- Invloed handelen Opdrachtgever: Rijkswaterstaat houdt Operate buiten het contract, bedienfouten kunnen leiden tot aanzienlijke gevolgen
- Regel het effect van de bediening op slijtage, schade, beheer en onderhoud, en beschikbaarheid
- De gevolgen van falen bij een sluiscomplex zijn groter dan bij wegen, zorg voor beperking aansprakelijkheid Opdrachtnemer

- Maak het contract niet te ingewikkeld bij een nat project
- Werk met mijlpaalbetalingen zodat de financiering voor Opdrachtnemer niet te duur wordt
- Bij natte projecten is nauwelijks of geen fasering mogelijk, vraag daarom om goedkeuring Opdrachtgever voordat begonnen wordt met realisatie

Tijdens de workshops is veel méér relevante informatie losgekomen dan redelijkerwijs in dit verslag gevat kan worden. Deze informatie wordt als input gebruikt voor de verschillende bijeenkomsten die voor de eerste aanbesteding van het DBFM Sluizenprogramma worden georganiseerd (*zie verder bij ' follow-up'*).

Rijkswaterstaat bedankt de deelnemers aan de Marktconsultatie voor hun actieve en waardevolle bijdrage!

Contactgegevens DBFM Sluizenprogramma:

pps@rws.nl

www.rijkswaterstaat.nl

